

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Gheorghii Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghii Ciupciuc împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, terț Președinția Republicii Moldova privind obligarea autorității de a primi și examina cererea privind retragerea cetățeniei,

împotriva deciziei din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Gheorghii Ciupciuc și s-a menținut hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 06 septembrie 2019 Gheorghii Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova și Integrării Europene, terț Președinția Republicii Moldova privind obligarea autorității de a primi și examina cererea privind retragerea cetățeniei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a relatat că din anul 1982 până în anul 2006, a lucrat la Polul Nord, în Republica Saha (Iacutia), Federația Rusă.

Din anul 2007, locuiește în Republica Moldova și pe perioada anilor 2007 - iunie 2018, nu a avut probleme cu achitarea pensiei de către Fondul de pensionare al Federației Ruse, sau Iacutsc, Republica Saha (Iacutia) (Государственное Учреждение Управления пенсионного Фонда Российской Федерации в г. Якутске Республики Саха (Якутия)).

Însă, începând cu luna iulie a anului 2018, până la depunerea cererii în judecată nu mai primește pensie pentru limită de vârstă, achitarea căreia i-a fost stopată/suspendată din motivul că deține cetățenia Republicii Moldova și locuiește permanent în Republica Moldova, fapt pe care îl confirmă prin scrisoarea nr.25/15023 din 06 august 2018 și scrisoarea nr. 25/24161 din 19 decembrie 2018.

Reclamantul indică că în luna ianuarie 2019, a primit de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi, o confirmare ce atestă faptul că nu primește pensie pentru limită de vârstă pe teritoriul Republica Moldova și acesta nici nu s-a adresat spre a-i fi calculată, sau achitată, fapt ce îl confirmă prin actul nr. 2019/16/39 din 09 ianuarie 2019.

Aici, reclamantul a menționat că din discuțiile purtate cu funcționarii din cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, la o eventuală transferare a pensiei din Federația Rusă în Republica Moldova, suma pensiei, acordată de Republica Moldova, va fi esențial diminuată față de suma pensiei acordată de fondul de pensionare al Federației Ruse sau Iacutsc, Republica Saha (Iacutia), motiv din care nici nu a solicitat efectuarea unui asemenea transfer.

Gheorghi Ciupciuc a comunicat că după expedierea/recepționarea informației nr. 2019/16/39 din 09 ianuarie 2019, Fondul de pensionare al Federației Ruse, sau Iacutsc, Republica Saha (Iacutia), nu a reluat achitarea pensiei.

Astfel, din luna iulie 2018 și până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, neavând alte surse de existență, decât unele economii financiare, este ajutat material doar de către fiica sa Iulia Ciupciuc. Din acest considerent și-a schimbat viza de reședință în Federația Rusă, Regiunea Leningrad, raionul Gatsinschii, or. Communar, unde și va pleca cu traiul permanent, după retragerea cetățeniei Republicii Moldova.

În continuare, reclamantul a invocat că din motivele obiective menționate, la 25 iulie 2019, a înaintat în adresa Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Direcția Afaceri Consulare, cererea privind renunțul la cetățenia Republicii Moldova, la care a anexat pachetul de documente necesare, conform prevederilor Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 02 iunie 2000.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Direcția Afaceri Consulare nu a înregistrat cererea privind renunțarea la cetățenia Republicii Moldova, iar la 07 august 2018, prin scrisoarea nr. 3 DC/2/422/8433, a restituit cererea și pachetul de documente, făcând referire la art. 33 alin. (2) din Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 02 iunie 2000 și la pct. 65 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1144 din 21 noiembrie 2018, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova.

Astfel, nefiind de acord cu procedura de examinarea a cererii înaintate, la 19 august 2019, a expediat cererea prealabilă în adresa Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova. Totodată, solicitând intervenția Avocatului Poporului, conform art. 19, 20 din Legea Nr. 52 din 03 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului, Președinției Republicii Moldova și Ambasadei Federației Ruse în Republica Moldova, ca cetățean al Federației Ruse.

Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a punctat că cererea prealabilă nu a fost examinată de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Direcția Afaceri Consulare.

Iar, prin răspunsul nr. DC/2/422/8797 din 17 august 2019, aceasta a fost restituită și lăsată fără examinare, făcându-se trimitere la art. 33 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 02 iunie 2000.

Din considerentele enunțate, reclamantul consideră că i-a fost încălcat dreptul la petiționare, prin faptul neînregistrării și neexaminării cererii înaintate, inclusiv a cererii prealabile, care a fost respinsă contrar prevederilor legale.

Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Direcției Afaceri Consulare să recepționeze și să examineze cererea privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova, cu transmiterea ulterioară a acesteia în adresa Președintelui Republicii Moldova, pentru emiterea Decretului respectiv.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghi Ciupciuc împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, terț Președinția Republicii Moldova privind obligarea autorității de a primi și examina cererea privind retragerea cetățeniei (f.d.123).

La 25 septembrie 2020, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a depus apel împotriva hotărârii din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.126-129). Iar, la 02 decembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.148-157).

Prin decizia din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Gheorghi Ciupciuc și s-a menținut hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.168-176).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanța corect a determinat raportul juridic dedus judecării, just a aplicat normele de drept, care se referă speței și a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, astfel hotărîrea pronunțată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces, iar argumentele invocate de către apelant sînt neîntemeiate.

Or, răspunsul Ministerului Afacerilor Interne și Integrării Europene al Republicii Moldova este emis în conformitate cu normele legale relevante, iar abateri la desfășurarea procedurii și emiterea actelor administrative în privința reclamantului nu s-au constatat.

La 05 martie 2021, Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a depus recurs împotriva deciziei din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.182-193).

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și apel.

Suplimentar, recurentul a menționat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, nemotivată, ilegal adoptată și pasibilă de a fi casată din următoarele motive.

Așadar, recurentul a enunțat că decizia instanței de apel, nu conține o motivare completă a soluției instanței și nici nu oferă un răspuns de ce argumentele sale invocate nu au fost acceptate, fiind respinse fără apreciere.

Mai mult, recurentul a susținut că instanța de apel a admis abateri atât de la legislația națională, cât și de la cea internațională în materie de motivare a hotărârii judecătorești.

Aici, Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a notat că instanța de apel nu a ținut cont de Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova în prezenta cauză.

Iar, în afară de încălcările sub aspectul motivării hotărârii, instanța de apel a admis și încălcări cu privire la interpretarea, aplicarea eronată a legislației și aprecierea arbitrară a probelor.

În final, concluzionând recurentul a subliniat că prin decizia instanței de apel i se încalcă drepturile garantate la nivel național și internațional, și anume: accesul la justiție, dreptul la un proces echitabil, legitima speranță (art. 6 din CEDO), dreptul la proprietate (art. 1 din Protocolul adițional la Convenție) și nediscriminarea (art. 14 din CEDO).

Prin referința depusă la 15 aprilie 2021 Aparatul Președintelui Republicii Moldova a solicitat respingerea recursului depus de Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la 05 martie 2021 este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 20 ianuarie 2021 și recepționată de către Gheorghi Ciupciuc și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Lazari la 10 februarie 2021 (f.d.178, 181).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ

exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari.

În cererea de recurs, Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari a solicitat citarea participanților la proces pentru a participa la examinarea cauzei în ordine de recurs.

La acest capitol, instanța de recurs consideră neîntemeiată cererea recurentului privind citarea participanților la proces pentru a participa la examinarea cauzei în ordine de recurs, deoarece conform art. 246 alin.(1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Mai mult, conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Gheorghi Ciupciuc, reprezentat de avocatul Constantin Lazari, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan